

4. Підготовка до атаки:
 - Забезпечення захисту від ураження власних засобів.
 - Вибір оптимальної позиції та часу для атаки.
 5. Здійснення ураження:
 - Наведення засобів озброєння на ціль.
 - Проведення ураження відповідно до плану.
 6. Після ураження:
 - Перевірка результату.
 - Виведення з району і підготовка до можливої повторної або додаткової роботи.
 7. Інформування командування:
 - Передача звіту про виконання завдання та отримання подальших вказівок.
- Способи дій мобільних вогневих груп:
- Автоматичне або візуальне виявлення цілі.
 - Розвідка за допомогою безпілотних літальних апаратів (БПЛА): для швидкого виявлення цілей у важкодоступних районах.
 - Передача цілевказівки: за допомогою каналів зв'язку.
 - Застосування вогневих засобів, ЗРК або інших засобів ППО: для знищення засобів повітряного нападу.
 - Застосування тактики маскуванню і зміна позицій: для ускладнення виявлення та ураження.

Важливою складовою є постійне удосконалення тактичної підготовки особового складу та технічного оснащення мобільних вогневих груп.

Застосування таких підрозділів дозволяє зменшити ймовірність проривів повітряних засобів нападів і підтримати загальну обороноздатність. Проведення цілеспрямованих навчань і тренувань з мобільними вогневими групами стає ключовим елементом стратегії оборони у сучасних умовах, коли ресурси ППО обмежені, а ефективність швидкого реагування здатна суттєво вплинути на результат.

***Павелко Владислав,**
викладач кафедри тактики та
тактико-спеціальної підготовки,
Київський інститут Національної гвардії України*

***Яковенко Євген,**
кандидат педагогічних наук,
начальник кафедри тактики та
тактико-спеціальної підготовки,
Київський інститут Національної гвардії України*

ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ КРАЇН-ЧЛЕНІВ НАТО У ПІДГОТОВЦІ ПІДРОЗДІЛІВ СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

У контексті триваючої збройної агресії Російської Федерації проти України особливого значення набуває трансформація системи підготовки Сил оборони України з урахуванням передового військового досвіду країн-членів НАТО. Переорієнтація на західні підходи є не лише вимушеною реакцією на

зовнішню загрозу, а й довгостроковою стратегією посилення обороноздатності держави та її інтеграції в Євроатлантичний безпековий простір.

Досвід країн НАТО охоплює не лише практичні навички ведення сучасних бойових дій, а й комплексний підхід до організації військового вишколу. Зокрема, важливими елементами є стандартизація процедур за принципами STANAG, вдосконалення системи управління військами, розвиток лідерських якостей серед офіцерського складу та сержантів, широке використання цифрових технологій і симуляторів, а також впровадження принципів місійно-орієнтованого командування (*mission command*), що передбачає надання командирів на місці ініціативи при збереженні загальної мети операції. Усе це формує гнучкі, мобільні, добре підготовлені підрозділи, здатні ефективно діяти в умовах сучасної війни, яка характеризується високою динамікою, інформаційним тиском та широким застосуванням технологій.

Співпраця з НАТО, яка значно активізувалася після 2014 року, стала одним із основних чинників поступової модернізації Сил оборони України. Зокрема, участь у навчальних місіях і програмах, таких як Operation UNIFIER (Канада), Interflex (Велика Британія), а також у багатонаціональних навчаннях типу Rapid Trident, Sea Breeze та Defender Europe, надала українським військовим унікальний доступ до методик підготовки, які перевірені в умовах реальних бойових операцій Альянсу. Підрозділи отримали можливість переймати кращі практики, адаптувати їх до власного бойового досвіду, розвивати здатність до взаємодії з силами НАТО, що особливо важливо в умовах майбутнього потенційного членства України в Альянсі.

Окремої уваги заслуговує впровадження підходу НАТО до індивідуальної та колективної підготовки. Особливий акцент робиться на формуванні інноваційного мислення у військовослужбовців, розвитку критичного аналізу, спроможності до самостійного ухвалення рішень у складних та нестабільних умовах. Альянс вважає, що розвиток «активного розуму» можливий лише через методи активного навчання, які стимулюють особисту ініціативу, дозволяють вільно висловлювати думки, дискутувати та формулювати власне бачення ситуацій. Це суттєво відрізняється від традиційної пострадянської моделі навчання, яка часто ґрунтується на суворій вертикалі, шаблонних діях та униканні особистої відповідальності.

Сучасні тренувальні програми значною мірою покладаються на застосування тренажерів, комп'ютерного моделювання та бойових симуляторів. Такі засоби дозволяють створювати віртуальні середовища, максимально наближені до реальних умов бойових дій, де військовослужбовці мають змогу відпрацьовувати навички ухвалення рішень, взаємодії в підрозділі, реагування на неочікувані ситуації. Використання таких методик, як *case-based learning*, *after-action review*, *decision games* і *scenario-based exercises*, дає змогу глибше аналізувати ситуації, виявляти помилки, розуміти логіку дій противника та адаптуватися до змін оперативного середовища.

Наприклад, досвід використання програмного забезпечення «Steel Beasts» у підготовці танкових та механізованих підрозділів став практичним

інструментом для тестування нових тактичних рішень без загрози для особового складу. Ця платформа дозволяє змоделювати бойові ситуації, взаємодію підрозділів, зміну бойової обстановки в реальному часі, що дає можливість експериментувати з різними варіантами дій і обґрунтовувати свої рішення в умовах різкої зміни обстановки. Такий підхід забезпечує перехід від традиційного навчання до мислення на випередження, що в умовах сучасної війни стає вирішальним чинником успіху.

Крім технічних аспектів, важливою складовою є формування нової культури лідерства. У країнах НАТО сержанти та молодші офіцери виступають ключовою ланкою командування і несуть відповідальність за прийняття рішень на місцях. В Україні вже зроблено суттєві кроки до посилення ролі сержантського корпусу, впроваджено нові стандарти їхньої підготовки за зразками НАТО, розвивається інститут професійного військового навчання. Така трансформація дозволяє не лише підвищити оперативність у прийнятті рішень, а й підвищує моральний дух і згуртованість у підрозділах.

У підсумку, досвід країн-членів НАТО, який впроваджується у систему підготовки Сил оборони України, створює підґрунтя для побудови сучасної, технологічно оснащеної та ментально оновленої армії. Така армія не лише здатна ефективно протидіяти поточним загрозам, а й відповідає принципам демократичного контролю, стратегічної автономії та міжнародної взаємодії. В умовах триваючої війни і в контексті подальшого євроатлантичного курсу України це є не просто необхідністю, а гарантією безпеки, стійкості та майбутньої перемоги.

Репенко Олександр,
*старший викладач кафедри тактики та
тактико-спеціальної підготовки,
Київський інститут Національної гвардії України*

Яковенко Євген,
*кандидат педагогічних наук,
начальник кафедри тактики та
тактико-спеціальної підготовки,
Київський інститут Національної гвардії України*

КРИТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ТА БОЙОВОЇ РОБОТИ МЕХАНІЗОВАНИХ ВІДДІЛЕНЬ

Сучасна війна показала нам як внутрішні так і зовнішні проблеми під час виконання бойових завдань підрозділами. Використовуючи бойові порядки механізованих відділень як самостійну бойову одиницю, більшість підрозділів почали віддавати перевагу малим тактичним групам. Даний досвід частково взято з приватної військової компанії «Вагнер» де вона використовуючи малі тактичні групи під час боїв за Бахмут показала певну перевагу.